

UNIMA-Norge, forening for figurteater
Hovinveien 1
0576 Oslo

Oslo 30.01.2007

Det Kongelige Kultur- og kirke-departement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse evaluering DKS

UNIMA-Norge er en interesseorganisasjon for alle som driver med figurteater i Norge. Blant våre medlemmer finner man institusjonsteatre, så vel som profesjonelle frigrupper og enkelte amatører.

I og med at departementet ønsker en bred høring omkring evalueringen av Den kulturelle skolesekken, og mange av våre medlemmer produserer forestillinger til DKS, tillater vi oss å komme med våre synspunkter, selv om vår forening ikke er kommet med på listen over høringsinstanser.

Vi er glade for at evalueringen finner sted, og at det er vilje til å gå inn og videreutvikle og forbedre ordningen. Vi er enige i at "når det ekstraordinære kan kobles til den selvfølgelig skolehverdagen av elever, lærere og skole, da blir kunst- og kulturformidlingen en ressurs som kan brukes ut over den enkelte hendelsen". Evalueringen sier imidlertid alt for lite om hvordan denne koblingen best kan oppnås.

Her er det etter vårt syn gjort for lite for å kartlegge hvilke praktiske og organisatoriske ordninger som praktiseres i de forskjellige fylker og kommuner, både når det gjelder tildeling av midler og utvelgelse av forestillinger, og hvordan de forskjellige ordningene virker. I og med at den lokale praktiseringen av DKS er så forskjellig, noe evalueringen også understreker, bør det fremskaffes flere fakta omkring dette. Den videre utviklingen av DKS må bygge på en evaluering av effekten av de forskjellige praktiske og organisatoriske ordningene.

Den kulturelle skolesekken ble innført i en periode hvor den kommunale og fylkeskommunale økonomi har vært svak. Det var derfor mange huller i den "ordinære skolesekken", huller som skoleeierne ønsket å lappe med stoff og midler fra den nyopprettede kulturelle skolesekken. Det er derfor viktig å se på hvilke oppgaver innen de estetiske fagområdene som fortsatt bør være skolens ansvarsområde innenfor de ordinære budsjettene, slik at DKS-midlene blir brukt til å skape nye møtepunkter mellom kultur/kunst og elevene. Ut fra erfaringer enkelte av våre medlemmer har hatt, ser det noen ganger ut til at skoleeier ønsker at DKS overtar en del av skolens ansvar for den ordinære estetiske undervisning og oppdragelse i skolen. Noe av "spenningen mellom kultur og skole" som evalueringen trekker fram, ligger også i dette.

Evalueringen opererer med begrepene monologisk og dialogisk kunst- og kulturformidling. Denne inndelingen er etter vår mening lite egnet når den brukes som et slags kriterium for hvilken formidlingsform som er mest velegnet i møte med elevene. En monologisk form kan være minst like engasjerende som en dialogisk, selv om tilbakemeldingen fra publikum ikke ender i en dialogisk arbeidssituasjon.

Evalueringen tar heller ikke opp at det er i dialogformen det er viktig å få en avklaring mellom kunstnerens og lærerens roller. Det er etter vår mening viktig at kunstnerne ikke tar over det arbeidet som pedagogene burde gjøre.

Skal DKS videreutvikles, ikke bare med tanke på formidlingskvalitet, med også med tanke på kunstnerisk kvalitet, er det viktig at en ser på arbeidsforholdene for kunstnerne som leverer innholdet til skolesekken. Innenfor teaterfeltet, som våre medlemmer kjenner best til, er det spesielt to forhold som skaper problemer:

For de av våre medlemmer som arbeider innenfor det frie feltet er det vanskelig å få tilstrekkelig produksjonsstøtte til å finansiere sine forestillinger. Dette gjør at produksjonstiden ofte trekker ut. De fleste produksjoner lages på sparebluss, samtidig som det er usikkert om produksjonene får tildelt plass på visningsarenaer som markedet for scenekunst i Sandefjord, eller blir kjøpt inn til bruk i DKS.

I og med at også institusjonsteatre produserer forestillinger for skolesekken, blir det et stort misforhold i konkurranseforholdet mellom institusjonene og det frie feltet. Mens institusjonene som regel får dekket ca 80 % av sitt produksjonsbudsjett gjennom offentlig støtte, vil en fri produsent/gruppe være heldig om den får dekket 30 % av produksjonskostnadene gjennom tilskudd. Skal budsjettene "gå rundt", bør de som arbeider i det frie feltet selge sine produkter til en høyere pris. En del av våre medlemmer opplever dessverre at de som plukker ut forestillinger til DKS er vel så opptatt av pris som av kvalitet.

I tillegg går det ofte lang tid fra en produksjon innenfor det frie feltet har premiere, til den eventuelt kommer ut på turne. Ofte over to år. Det sier seg selv at det er vanskelig for små, og økonomisk svake produksjonssenheter å gjøre juridisk bindende avtaler med innleide skuespillere og teknikere under slike forhold.

Skal en få til en tilstrekkelig stor produksjon av teaterforestillinger av høy kunstnerisk kvalitet til å dekke det framtidige behovet i DKS, må en finne en løsning på disse problemene.

Disse forholdene blir forhåpentligvis kartlagt i den bebudede levekårsundersøkelsen for kunstnere fra Kulturdept., men vi skulle ønsket at evalueringen av DKS i sterkere grad også tok opp dette problemområdet, da det er meget sentralt for videreutviklingen av DKS.

Det er gledelig at DKS er i ferd med å finne gode samarbeidsmodeller enkelte steder i landet. Vi ønsker også at rapporten i større grad hadde undersøkt og klargjort disse modellene som "eksempler til etterfølgelse". De av våre medlemmer som har hele landet som arbeidsfelt, etterlyser en mer ensartet organisering av de fylkesvise tilbudene. Det er ofte vanskelig å orientere seg i de forskjellige ordningene.

En av grunnideene med Den kulturelle skolesekken var at elevene skulle møte kunst av høy kvalitet. Kvalitetsbegrepet er vanskelig, men man må ikke dermed skygge unna kvalitetsdiskusjonen. Det er meget vesentlig for innholdet i DKS hvilke kvalitetsbegreper og hvilken kvalitetsforståelse de som velger ut tilbudet til skolesekken har. Her er det nødvendig både med skolering av de som velger ut, og en viss rullering av personer. På den måten tror vi at en best sikrer kvalitet og bredde i tilbudet.

